

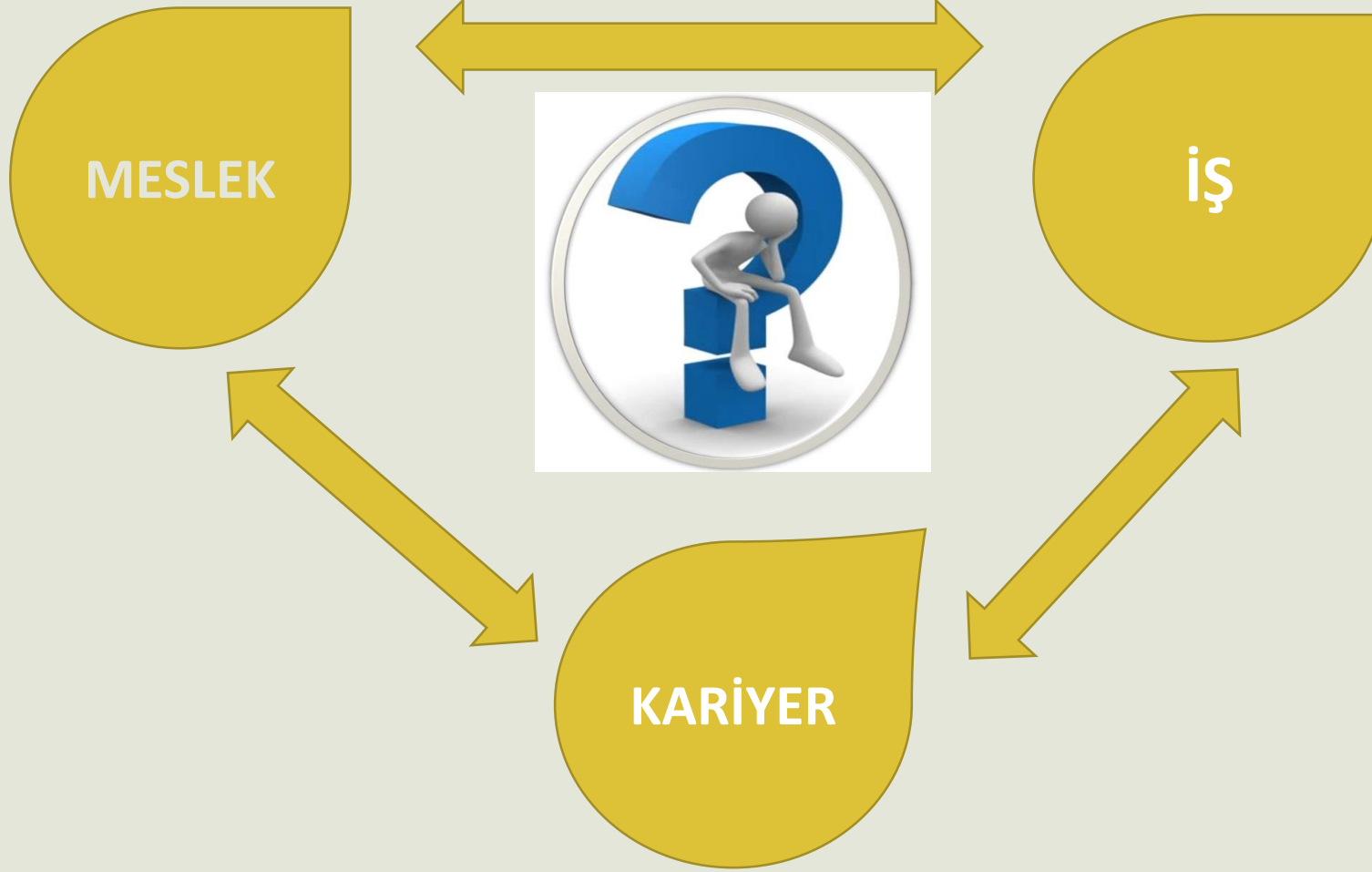
Etkili Mesleki İletişim ve Kariyer Planlaması – VII

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

- **Kariyer ve Temel Kavramlar**
- **Kariyer Gelişimi**

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

Kariyer ve Temel Kavramlar

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ *Meslek (Occupation):*

- Bir kimsenin hayatını kazanmak için yaptığı, diğer insanlara yararlı bir hizmet ya da ürün sağlamaya yönelik olan, kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı etkinlikler bütünüdür (Yeşilyaprak, 2011).

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ Mesleklerin Genel Özellikleri:

- Bir meslek, toplumda kaçınılmaz olan bir gereksinimi karşılar. İnsanların ihtiyaçları açısından gerekli hizmetler sunar.
- Meslek, bireyin sadece kendi doyumunu için değil aynı zamanda başkaları içinde yapılan bir uğraştır.
- Meslek, sistemli bir eğitimle kazanılmış özel bilgi ve becerilere dayalıdır. O mesleği icra edebilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmış olmak gerekir.
- Meslekler, araştırma, tecrübe ve deneylerle geliştirilerek zamanla kendine özgü teknik ve yöntemlere sahip olurlar.
- Mesleğe alınacakları seçerken ve yetiştirirken belli bir standartlar takımının uygulanması gereklidir.
- Mesleklerin toplumca kabul edilmiş etki değerleri ve ilkleri vardır (Yeşilyaprak, 2011).

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ *İő (Job):*

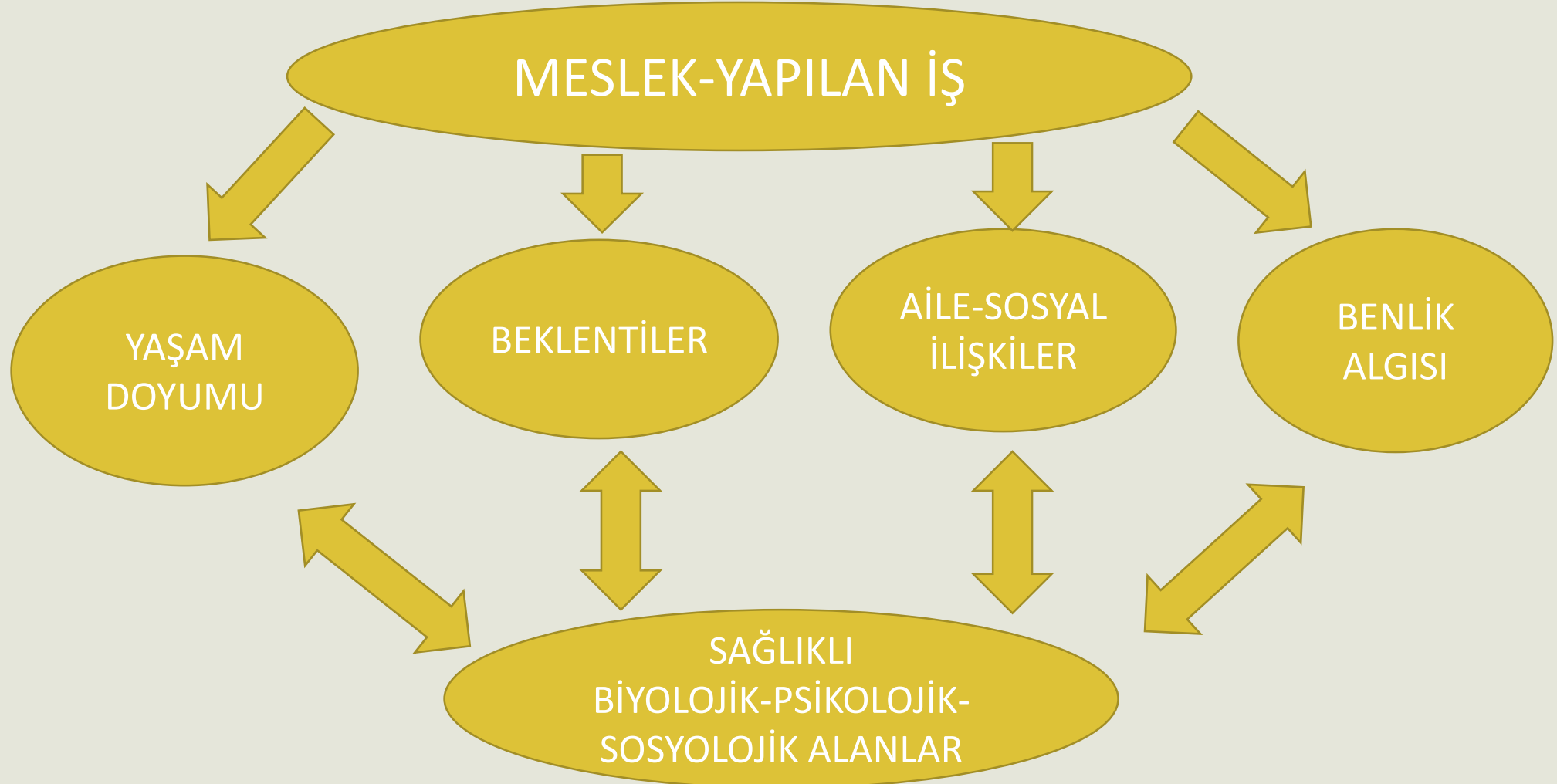
- Toplum yaőamında hepimiz bir meslek sahibi olma, bir iő yapma ve etkin olma ihtiyacı içindeyiz. Çünkü insan ile yaşam arasındaki en kuvvetli bağ “iő”tir.
- Yaptığımız iő, yaőamdaki diğer rollerimizi ve yaşam içindeki tüm konumumuzu etkiler.
- Yaptığımız iő, düşüncelerimize ve yaőamımıza belli bir biçim verir. Bireyin sosyal statüsünü belirleyen en önemli kriter iőidir (Yeşilyaprak, 2011).

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ *İş (Job):*

- Belli bir meslek alanında sürdürülen benzer etkinlikler grubudur. Özel bir çalışma alanındaki görevleri tanımlar (Yeşilyaprak, 2011).
  - İş, mesleki bilgi ve becerilerin uygulamaya konmasıdır.
  - Mesleği icra ederken yapılan görev ve aktivitelerdir
  - **ÖRNEK:**
    - Mesleğiniz? Doktor.
    - İşiniz: Cebeci Hastanesi Baş Hekimi

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

<i>Eski Paradigmalar</i>	<i>Yeni Paradigmalar</i>
Bir meslekte bir ömür	Yaşam süresince 3-7 iş/alan/meslek değiştirme
Tek bir işe odaklanma	Aynı anda birkaç işi yürütme
Adanmışlık ve özdeşleşme	Daha uygun seçenekler araştırma
Dikey hiyerarşiye dayalı ilerleme, statükoculuk	Performansa dayalı ilerleme
Sınırlı bir alanda/derinliğine uzmanlaşma	Pek çok alana aktarılabilir beceriler ve meta yeterlikler geliştirme
Belirlenmiş rol ve görev tanımları	Dinamik, değişen rol ve görevler
İyi bir eğitim-iyi bir meslek-iyi bir şirket garantisi	Doğrusal olmama, yordanamazlık, pozitif belirsizlik
Diploma-unvan-statü dengesi	Yaşam boyu eğitim, sürekli gelişim, değişim, uyum
“Devlet Kapısı” güvencesi	Güvencenin az olduğu bir iş ortamına uyum sağlama
Var olanı sürdürme, belli kalıplara dayalı tutarlılık	Girişimci, yenilikçi, yaratıcı olmaya prim verme
Sabit iş yeri	Bulduğum yer, iş yeri yerimdir
Düzenli çalışma saatleri	İş'in gerektirdiği esnek zamanlama
İş'i bütünsel ve statik bir yapı içinde ele alma	Proje bazında/modüler iş yapısı
Nitelikli tek bireye odaklanma	Uyumlu ekip çalışmasına odaklanma

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ *Kariyer(Career):*

- Kariyer, hayat boyu gelişmeye devam eden sadece şu anki mesleği veya işi içermeyen meslek öncesi veya sonrası kişinin iş ve meslekle bütünleşmesini ve diğer önemli rolleri olan aile, toplum ve boş zamanları da içeren bir yapıya sahiptir.
- Kariyer, yaşam boyu devam eden bir süreçtir, bir meslek seçmekle veya mesleğe girmekle tamamlanmaz (Herr & Cramer, 1996).

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

■ **Kariyer(Career):**

- Meslek, seçilir; kariyer oluşturulur.
- Birey kariyer gelişimi içinde çeşitli kararlar verir, seçimler yapar, kendi özellik ve koşulları içinde yaşamda mesleki rolleri ve diğer rollerini kendine özgü bir tarzda sürdürerek kariyerini oluşturur.
- Kariyer, bireye hazır sunulan ve seçilen bir alternatif değil, yaratılan/ yapılan bir şeydir; onu birey kendisi oluşturur. (Yeşilyaprak, 2011).

■ **Kariyer gelişimi (Career Development):**

- Bireysel kariyerin etkileşimini ve gelişimini sağlayan psikolojik, sosyolojik, eğitimsel, kültürel, ekonomik ve fiziksel faktörleri içeren, hayat boyu devam eden bir süreçtir (Herr & Cramer, 1996).

Kaynakça

- Herr, E.L. ve Crammer, S.H. (1996). *Career guidance and counseling through the lifespan* (5th Ed). New York: Harper Collins Publishers.
- Kuzgun, Y. (2008), *Meslek Danışmanlığı: Kuramlar Uygulamalar*. Ankara: Nobel.
- Rotunda, M. (2006). *Abilities.içinde: J. Greenhaus ve G. Callanan (Ed.).Encyclopedia of career development. (s.1-5)*. Sage.
- Pişkin, M.(2011). *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı kuramdan uygulamaya*. (Yeşilyaprak, B. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyaprak, B. (2011). *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem.